

свѣтълъ пѣтъ, че не може да бжде вѣчна човѣшката мѣка, че има Воля, която ще тури край на човѣшкитѣ неволи, че ти самъ си частица отъ тази Воля, да носишъ героично мѣката си, да бждешъ правъ и бодъръ въ страданието си и никога да се не отклонишъ отъ вѣрния си пѣтъ. Познаване за всичко това пакъ ще намѣришъ въ това свето хранилище, което се нарича книга.

Когато се откъснешъ отъ суетата и низменнитѣ борби и потърсишъ въ книгата да намѣришъ примѣри и назидания за велики дѣла, за свѣта служба, за себеотдайностъ на една голѣма идея, тогава ти се носишъ въ единъ особенъ, вълшебенъ миръ, въ мира на творчеството, което е отъ божественъ произходъ и затова ти дава наслада, упование, надежда и вѣра. Ти докосвашъ устнитѣ си до чашата на върховното благо. Това благо е благо надъ всички други блага, защото отъ него, като отъ обилень изворъ, изтичатъ всички други блага на живота.

Обичѣта къмъ книгата, чистото и свѣто отношение къмъ нея, грижливото ѝ запазване въ частни и общи библиотеки, създава истински храмове за душата. Тукъ се добиватъ сили, които никой не може да отнеме, които възрастѣта не разрушава, нито смъртъта унищожава. Чрезъ причастието къмъ великото и вѣчното духовно творчество човѣкътъ, тъй малъкъ и нищоженъ иначе, става безсмъртенъ...

Да служишъ за създаването на хубавата книга и да помагашъ за ползуването отъ добрата книга, това значи да станешъ спомоществувателъ за повдигането и усъвършенствуването на рода си.

Българинътъ е ималъ и доказалъ чудна интуиция къмъ книгата, макаръ тя дълго да не му е била достъпна поради изключителнитѣ условия на негова животъ. Хилендарскиятъ монахъ вижда въ нея разковничето и дава чрезъ нея на българския родъ ключа за неговото пробуждане и възраждане. Къмъ срѣдата на миналото столѣтие книгата става култъ, светиня. За нея се създаватъ огнища — читалища, около свѣтилика, на които се събиратъ жаднитѣ за просвѣта и повдигане души. Притѣсненъ и измжченъ народътъ приема читалищата като свѣтилища, дето да заговори факелътъ на неговата душа въ молитва къмъ Бога на свой езикъ, въ купнежъ за правда и свобода. Едно следъ друго се запалватъ свѣтилици въ цѣлата страна. И това е началото на народното възраждане. Българското читалище, по своята самобитностъ, е великъ символъ на българското племе. То е знакъ за истински усѣтъ къмъ тайната пружина на всѣко лично и обществено извисяване, ключътъ за отваряне магичнитѣ двери на бленувано бждеще.

Българското читалище изигра голѣма роля за възраждането, освобождението и политическото устройство на българската държава въ първо време. То стана мѣсто за най-напредничавитѣ идеи, центъръ на най-новитѣ обществени и стопански движения, разсадникъ на българската книга, обединителъ на българския народъ за общи народни идеали.

Българското читалище трѣбва да се пази като зеницата на око̀то си, тъй самобитно, тъй самостоятелно и автономно, каквото си е създадено въ миналото.

Българското племе, твърде много пострадало отъ войнитѣ, и сега е още на кръстопѣтъ, нему предстои ново духовно възраждане, за да се издигне и развие въ пѣтя на материалната и духовна култура.

Читалището на своя високъ постъ ще отговори на неговитѣ нужди и ще му осигури бждещи блага.

Жени Божилова—Патева.